

Připomínky jihočeské krajské organizace Strany zelených k návrhu zásad péče o Národní park Šumava na období 2021- 2040

**Připomínky v rámci veřejného
projednávání 2020**

Úvodní slovo před připomínkami (výchozí postoj)

Naše organizace vnímá a propaguje jihočeskou přírodu a krajinu jako nejcennější devizu kraje, kterou je třeba účinně chránit a hospodařit či podnikat v ní promyšleně, s ohledem na ochranu rozmanitosti druhové a stanovištní, při snaze o zachování neopakovatelného genia loci a krajinného rázu řady lokalit. Šumavu považujeme za drahouk jihočeské přírody a velmi kvitujeme, že její jádrová zóna je vyhlášena národním parkem, který je po většinu doby své existence spravován s vůlí chránit místní přírodu, zkoumat a respektovat procesy v ní, zkrátka v souladu s posláním národního parku a doporučeními IUCN.

Před připomínkami považujeme za vhodné vyjádřit, že u současné Správy NP a jejího vedení s potěšením vnímáme zodpovědný a aktivní přístup k ochraně šumavské přírody, spolupráci s vědeckými ústavami a Jihočeskou univerzitou a zároveň snahu o dialog a spolupráci s místními obyvateli a obcemi i práci s veřejností (exkurze s průvodci po divočině, návštěvnická centra, pozorování zvěře, střediska ekologické výchovy, aj.).

Souhlasíme s filozofií zásad péče, že v přírodní (bezzásahové zóně) by měla být ochrana zaměřena především na přírodní procesy a v přírodě blízké zóně především na ochranu a zvyšování biodiverzity. Rozumíme tomu, že nepřiliš rozsáhlá zóna kulturní krajiny (soustředěné péče o přírodu) má být místem, kde má být méně omezení, aby místní podnikatelé a obce nevnímali národní park jako instituci, která je především omezuje. Nicméně se domníváme, že by zde mohlo být více ošetřeno, aby místní stavební realizace nepoškozovaly onoho šumavského genia loci, který i tato zóna spoluvytváří.

Připomínky

Základní principy péče o předměty ochrany... (ad kap. 3.3.)

Naše připomínky se týkají především oblasti týkající se lesních ekosystémů.

1. Myslíme si, že by zde mělo být explicitněji stanoveno, **jak postupovat při velkých disturbancích**, zejména po polomech způsobených orkány. Kdyby k této události došlo, může to snadno vést ke střetu protichůdných postojů a vášní (spojených s vyšším zájmem médií a veřejnosti) vyvolaných populačním nárůstem lýkožrouta smrkového a jasněji definovaný postup v zásadách péče by pomohl lépe „vytyčit hřiště“ a jasněji definovat mantinely případných asanačních zásahů v jednotlivých zónách, či vysvětlit, kdy zásahy postrádají smysl.
2. Souhlasíme se zásahy k vyšší diferenciaci lesních porostů v přírodě blízké zóně a zóně soustředěné péče, ale myslíme si, že by v textu mělo být explicitně jmenováno, aby se **zásahy neprováděly s využitím těžké techniky** přispívající k erozi půd (zejména v přírodě blízké zóně).

3. Rozumíme rozdělení obnovního managementu v lesích v zóně soustředěné péče o přírodu **na části s cílem „procesy“ a části s cílem „biodiverzita“**, nicméně se domníváme, že tyto cíle se mohou na mnohých lokalitách překrývat a může to způsobovat nedorozumění a komplikace s místními obyvateli a obcemi v této zóně, která se jich bezprostředněji dotýká. Doporučujeme proto toto **dělení ještě zvážit** (jde spíš o prezentaci a komunikaci, v praktické rovině ohledně prováděných opatření a jejich limitů v podstatě o žádné změny nejde).

Základní principy naplňování poslání NP ve vztahu k trvale udržitelnému rozvoji a šetrnému turistickému využívání... (ad kap. 3.8.)

Naše připomínky se týkají pravidel pro výstavbu a rozvoj i usměrnění turistiky v národním parku a jeho okolí. Tato část zásad péče je podle nás formulována až příliš obecně – některá konkrétní opatření by zde měla být zmíněna.

1. **Postrádáme zde zásady a pravidla pro výstavbu na území NPŠ.** Zásady pro urbanistický rozvoj obcí a architektonickou podobu staveb by zde neměly chybět. Nejsme pro to, aby Správa schvalovala stavby jen podle daného „mustru“ a nedávala žádný prostor pro realizaci a kreativitu místních obyvatel a podnikatelů, ale zároveň považujeme za nutné chránit genia loci Šumavy, pro který mnozí nemají cit ani pochopení. Stavby v krajině spoluvytváří krajinný ráz, který je dle ZOPK také předmětem ochrany zvláště chráněných území. Zásady regulace výstavby a ochrany krajinného rázu byly obsaženy v Plánech péče NPŠ v minulých obdobích a není podle nás důvod, aby v těchto ZP chyběly (byť třeba ve stručnější a upravené podobě). Domníváme se, že by v zásadách péče by mělo být zmíněno, že ve volné krajině včetně některých historických obcí (Zhůří, Bučina, ...) nemají vznikat nové sídelní komplexy (třebaže zde územní plán v historii vymezoval zastavitelnou plochu).
2. V oblasti turistického využívání **postrádáme konkrétní opatření, jak zamezit masové turistice** (davům) v lokalitách jako je Modrava a Kvilda, Horská Kvilda, popř. Nová Pec. Zaznamenali jsme, že ve spolupráci s CHKO Šumava plánujete více turistů „zachytit“ již v předpolí NP, popřípadě i v šumavském podhůří. V ZP by mělo být jmenováno, **kterými prostředky toho chcete dosáhnout** (návštěvnická centra, nové turistické trasy, rozšiřování infrastruktury pro turisty?) **a s kým na tom chcete spolupracovat** (kraje, centrály cestovního ruchu?). Podle našeho názoru by opravdu stálo za to taková centra zřizovat, aby lidé objevili, že jsou krásná místa i jinde než v centru NP, a navíc snáze a rychleji dosažitelná. Potřebují zde ale kvalitní zázemí. NP by měl podle našeho názoru řešit i dosažitelnost těchto lokalit veřejnou dopravou (a podílet se třeba na vzniku linky elektrobusu). V periferní oblasti v lokalitě, kde nehrozí přílišné zhoršení stavu přírody a rušení chráněných druhů, by případně mohlo vzniknout i centrum pro vyžití v adrenalinových sportech (terénní horská cyklistika apod.) jako určitá kompenzace za to,

že na území NP budou tyto aktivity vyloučeny. Správa NP by měla zřídit nějaká **počítadla obsazenosti parkovišť** v často přetížených lokalitách. Údaje z nich by měly být dostupné na internetových stránkách NP (což umožní i další zvýšení návštěvnosti stránek) i na klíčových místech u komunikací poblíž vjezdu do NP.

3. Je třeba **oddělovat pěší turistiku od cykloturistiky**, což je v ZP zmíněno včetně limitů v podobě terénních omezení a další zbytečné urbanizace chráněného území. Nicméně pěší turistiku lze často přesunout na již existující paralelně vedoucí nezpevněné (lesní) cesty a pěšiny. Zpevněné, zejména asfaltové cesty navíc nejsou pro pěší turistiku úplně vhodné ze zdravotního hlediska i z hlediska prožitku přírody. Některé turistické trasy by tudíž mohly být přeznačeny a vhodné trasy pro pěší více propagovány. Cykloturisté by naopak měly být usměřováni na asfaltové a další zpevněné cesty (často s delšími přímými úseky bez zatáček), které mívají nejcennější lokality. Ale i některé z těchto cest vedou cennými lokalitami – především podél vodních toků – a zde by mohla být jízda na kole zakázána podobně jako podél Vydry pod Antýglem, což by mohlo být v ZP také zmíněno. Poblíž velmi frekventovaných cílových míst turistů jako jsou jezera, či Prameny Vltavy považujeme za účelné **zřídit WC**. Ale jinak souhlasíme s filozofií, že turisté si mají odnést, co si přinesli a zřizování odpadkových košů není účelné ani efektivní.
4. Přejde nám dobré i z hlediska image NP v očích veřejnosti, aby dále **prohluboval spolupráci s turisty**. Mnozí vnímají Správu NP jako toho, kdo je omezuje a poučuje, či v lepším případě vzdělává. Bylo by vhodné, kdyby park **umožnil** uvědomělým aktivním občanům **zapojit se** do nějakých vhodných managementových opatření („dobrovolnické činnosti, brigády v terénu“) a úklidových či monitorovacích akcí (třeba i týkajících se turistiky). Za to by tito lidé mohli získat jakousi „Kartu přítele NP“, díky které by třeba mohli i bez průvodce do míst v klidové zóně, kam se normálně nesmí (třeba v období od druhé poloviny srpna do listopadu, které je méně problematické z hlediska rušení tetřeva a dalších druhů). Také by tito lidé díky této kartě měli něco, o co se mohou opřít, pokud by chtěli usměřňovat jiné turisty, kteří třeba trousí odpadky, nebo se chovají hlučně (četnost řešení se Stráží přírody není vzhledem k personálním kapacitám příliš vysoká, navíc je vnímána podobně jako policie). To už jsou samozřejmě hodně konkrétní návrhy, ale určitý rámec pro možnost realizace takových, nebo jim podobných možností, by mohl být v ZP zmíněn.

jihočeská KO Strany zelených

Vypracoval: Matouš Šimek

Kontakty pro případné otázky či diskuzi ohledně těchto připomínek:
Matouš Šimek (matous.simek@gmail.com, +420 723 654 478),
Tereza Müllerová (terezamullerova@zeleni.cz), Stanislav Černý
(stanislav.cerny@zeleni.cz)